

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

за 2022 година

Годишният доклад за дейността на ВСУ „Черноризец Храбър”, гр.Варна за 2022 г. е изготвен съгласно изискванията на чл. 39 на Закона за счетоводството, на база анализ на развитието, пазарните тенденции и присъствие, обществената, макро- и микро-икономическата среда, финансово-икономическото състояние на университета за 2022 г. и перспективите за развитие.

1. Обща информация за дейността

1.1 Регистрация и дейност

ВСУ „Черноризец Храбър” е учреден през 1991 г. Съгласно чл.16 от Закона за висшето образование получава статут на висше училище с решение на 37-то Народно събрание от 21.07.1995 г. (Държавен вестник, бр.68/1995 г.). Именуван е „Черноризец Храбър” с решение на 39-то Народно събрание от 26.03.2003 г. (Държавен вестник, бр.30/2003 г.). На 12.04.2001 г. ВСУ получава институционална акредитация от НАОА. На 13.06.2019 г. НАОА дава нова институционална акредитация на университета за срок от шест години.

Седалище и адрес на управление: гр. Варна, 9007, район „Приморски”, к.к. „Чайка”, ул. „Янко Славчев” № 84.

ВСУ „Черноризец Храбър” като висше училище, съгласно чл.6, ал.1 и ал.2 от Закона за висшето образование, е юридическо лице с предмет на дейност: подготовка на специалисти, способни да развиват и прилагат научни знания в различни области на човешката дейност; повишаване квалификацията на специалисти; развитие на науката, културата и иновационната дейност. Осъществява се и стопанска дейност, пряко свързана с и помощна за основната дейност.

Разкрити клонове: Филиал на ВСУ „Черноризец Храбър” в гр. Смолян, ул. „Перелик” 2.

1.2 Собственост и управление

Предвидените в Закона за висшето образование функции на учредител на ВСУ „Черноризец Храбър”, съгласно Правилника за устройството и дейността на ВСУ, се изпълняват от Настоятелството, висш орган на управление.

Органи на управление на ВСУ са: Настоятелство, Президент на ВСУ, Академичен съвет, Ректор.

Представляващ университета е Президентът на ВСУ – доц.д-р Красимир Недялков.

1.3 Свързани лица

ВСУ „Черноризец Храбър” има отношение на свързано лице със следните предприятия и физически лица:

1.3.1. Предприятия:

- „Академичен парк 2020” АД - дружество-майка;
- „Академичен парк 2020 Инвест” ЕАД - дъщерно предприятие на дружеството-майка (предприятие от група);
- „Ханс-Плейс-Инвест” ЕООД – дъщерно предприятие на „Академичен парк 2020 Инвест” ЕАД (предприятие от група);
- „Академичен парк 2020 Холидей” ЕАД - дъщерно предприятие на дружеството-майка (предприятие от група);
- „Зеленика” ДЗЗД - съвместно предприятие на дружеството-майка;
- „Билдинг мастърс” ЕООД – съдружник в съвместно предприятие на дружеството-майка;
- Сдружение „ТУР-2013” - чрез ключов управленски персонал;
- Сдружение „Единение” - чрез ключов управленски персонал;
- „Гутоара” ООД - чрез ключов управленски персонал;
- Адвокатско дружество „Янев, Томов и партньори” - чрез ключов управленски персонал;
- Фондация „Родопски ценности Смолян” - чрез ключов управленски персонал;
- Сдружение „Инициативна международна асоциация по ръгби” - чрез ключов управленски персонал;
- Сдружение „Приатели на Европа” - чрез ключов управленски персонал;
- Сдружение „Регионална агенция за предприемачество и иновации Варна” - чрез ключов управленски персонал;
- „Албатрос - 1” ООД - чрез ключов управленски персонал
- „Мега транс” АД - чрез ключов управленски персонал
- „Чайка пропърти мениджмънт сървис” ООД - чрез ключов управленски персонал;
- „Профайер” ООД - чрез ключов управленски персонал
- „Мега транс инженеринг” ООД - чрез ключов управленски персонал
- „Морски свят 2011” ООД - чрез ключов управленски персонал;
- „Каданс” ЕООД - чрез ключов управленски персонал;
- „Студентско обслужване” ДЗЗД - чрез ключов управленски персонал;
- „Черноморски бряг” ДЗЗД - чрез ключов управленски персонал.
- Сдружение „Варненски некропол I” - чрез ключов управленски персонал
- Сдружение БАПЕ - чрез ключов управленски персонал
- Сдружение „Тракийски научен институт” – чрез ключов управленски персонал

1.3.2. Физически лица в състава на Настоятелството:

- проф. д.ик.н. Анна Манолова Недялкова - Председател на Настоятелството на ВСУ, Председател на Съвета на директорите на дружеството-майка,;
- доц. д-р Красимир Александров Недялков - Президент и член на Настоятелството на ВСУ, Изпълнителен член на Съвета на директорите на дружеството-майка;
- Яни Димитров Янев - Вицепрезидент и член на Настоятелството на ВСУ, Зам. председател на Съвета на директорите на дружеството-майка;
- проф. д-р Петър Георгиев Христов – Ректор и член на Настоятелството на ВСУ;
- проф. д-р Павел Георгиев Павлов – Директор на Институт за обучение на докторанти и член на Настоятелството на ВСУ;
- доц. д-р Елеонора Николова Танкова – Декан на факултет „Международна икономика и администрация” и член на Настоятелството на ВСУ;
- проф. д.пс.н.Галя Тодорова Герчева –Член на Настоятелството на ВСУ;
- проф. д-р Стефан Недялков Терзиев - Член на Настоятелството на ВСУ;
- проф. Петър Илиев Ангелов – Член на Настоятелството на ВСУ;
- Марин Михов Василев - Член на Настоятелството на ВСУ;
- Никола Петров Николов - Член на Настоятелството на ВСУ.

2 Анализ на дейността

Анализът на финансовото състояние на университета е направен на база на отчетите за 2022 г. и 2021 г. в хиляди лева.

2.1 Структура и движение на персонала

Категория персонал	2022 г.	2021 г.
2.1.1. Средносписъчен брой на персонала – от тях:	210	221
1. Ръководители	19	18
2. Специалисти	122	132
3. Техници и приложни специалисти	20	21
4. Помощен административен персонал	15	15
5. Персонал, зает с услуги за населението, търговията и охраната	2	2
6. Квалифицирани работници	2	2
7. Машинни оператори и монтажници	10	10
8. Професии, неизискващи специална квалификация	20	21

2.1.2. Движение на персонала	2022 г.	2021 г.
1. Наличност по списък в началото на годината	224	243
2. Приети от началото на годината – общо	19	9
3. Напуснали през годината – общо	19	28
4. Наличност в края на годината	224	224

2.2 Структура на разходите и приходите

2.2.1 Структура на разходите и приходите – нестопанска дейност

Разходи/приходи според икономическата им същност	2022 г.		2021 г.		изменение	
	ХИЛ.ЛВ.	ОТН.ДЯЛ	ХИЛ.ЛВ.	ОТН.ДЯЛ	ХИЛ.ЛВ.	%
I. РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА						
Б. Административни разходи	11 348	98,07%	10 199	95,99%	1 149	11,27%
Общо I:	11 348	98,07%	10 199	95,99%	1 149	11,27%
II. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ						
3. Разходи за лихви	1	0,01%	0	0,00%	1	n/a
5. Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	20	0,17%	10	0,09%	10	100,00%
6. Други разходи по финансови операции	202	1,75%	416	3,92%	-214	-51,44%
Общо II:	223	1,93%	426	4,01%	-203	-47,65%
IV. ОБЩО РАЗХОДИ	11 571	100,00%	10 625	100,00%	946	8,90%
I. ПРИХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА						
Б. Приходи от регламентирана дейност						
1. Приходи от дарения под условие	1 364	11,93%	1 020	9,77%	344	33,73%
2. Приходи от дарения без условие	37	0,32%	90	0,86%	-53	-58,89%
4. Други приходи	9 866	86,25%	9 125	87,42%	741	8,12%
Общо I:	11 267	98,50%	10 235	98,05%	1 032	10,08%
II. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ						
5. Приходи от лихви	1	0,01%	5	0,05%	-4	-80,00%
8. Положителни разлики от промяна на валутни курсове	171	1,49%	198	1,90%	-27	-13,64%
Общо II:	172	1,50%	203	1,95%	-31	-15,27%
IV. ОБЩО ПРИХОДИ	11 439	100,00%	10 438	100,00%	1 001	9,59%
РЕЗУЛТАТ	-132		-187		55	

От посочените данни е видно, че разходите за нестопанска дейност през 2022 г. са увеличени с 8,90 % (946 хил.лв.) спрямо предходния период.

Административните разходи са увеличени с 11,27 % (1 149 хил.лв.), в т.ч.: за материали с 109,84 % (424 хил.лв.), за външни услуги с 17,16 % (318 хил.лв.), за амортизации с 420,93 % (181 хил.лв.), за възнаграждения и осигуровки с 4,66 % (326 хил.лв.). Намалени са другите разходи с 10,83 % (100 хил.лв.).

Финансовите разходи са спаднали с 47,65 % (203 хил.лв.) в резултат на намаляване на други разходи по финансови операции с 51,44 % (214 хил.лв.) и увеличаване на отрицателните разлики от промяна на валутни разлики с 100,00 % (10 хил.лв.)

Приходите от нестопанска дейност през 2022 г. са увеличени с 9,59 % (1 001 хил.лв.) спрямо предходния период.

Приходите от регламентирана дейност са се повишили с 10,08 % (1 032 хил.лв.). Това се дължи на увеличението на постъпленията от образователни услуги с 8,12 % (741 хил.лв.).

Отчетените приходи от финансираня по договори за безвъзмездна финансова помощ са увеличени с 33,73 % (344 хил.лв.).

Приходите от получени дарения без условие са спаднали с 58,89 % (53 хил.лв.).

Финансовите приходи са намалени с 15,27 % (31 хил.лв.), поради спад на получените лихви по банкови сметки с 80,00 % (4 хил.лв.) и на положителните разлики от промяна на валутни курсове с 13,64 % (27 хил.лв.).

2.2.2 Структура на разходите и приходите – стопанска дейност

Разходи/приходи според икономическата им същност	2022 г.		2021 г.		изменение	
	ХИЛ. ЛВ.	ОТН.ДЯЛ	ХИЛ. ЛВ.	ОТН.ДЯЛ	ХИЛ. ЛВ.	%
А. РАЗХОДИ:						
2. Разходи за суровини, материали и външни услуги, в т.ч.:	109	72,67%	84	55,63%	25	29,76%
а) суровини и материали	13	8,67%	6	3,97%	7	116,67%
б) външни услуги	96	64,00%	78	51,66%	18	23,08%
3. Разходи за персонала, в т.ч.:	14	9,33%	14	9,27%	0	0,00%
а) разходи за възнаграждения	12	8,00%	12	7,95%	0	0,00%
б) разходи за осигуровки	2	1,33%	2	1,32%	0	0,00%
5. Други разходи, в т.ч.:	26	17,33%	48	31,79%	-22	-45,83%
а) балансова стойност на продадените активи	14	9,33%	11	7,28%	3	27,27%
6. Финансови разходи	1	0,67%	5	3,31%	-4	-80,00%
ОБЩО РАЗХОДИ	150	100,00%	151	100,00%	-1	-0,66%
Б. ПРИХОДИ:						
1. Нетни приходи от продажби, в т.ч.:	139	73,55%	77	82,80%	62	80,52%
б) стоки	27	14,29%	24	25,81%	3	12,50%
в) услуги	112	59,26%	53	56,99%	59	111,32%
4. Други приходи, в т.ч.:	49	25,92%	16	17,20%	33	206,25%
- приходи от финансираня	3	1,59%	-	0,00%	3	n/a
7. Финансови приходи	1	0,53%	-	0,00%	1	n/a
ОБЩО ПРИХОДИ	189	100,00%	93	100,00%	96	103,23%
Финансов резултат преди данъчно облагане	39		-58		97	
Разходи за данъци от печалбата	1		-1		2	
Финансов резултат след данъчно облагане	38		-57		95	

От посочените данни е видно, че разходите са намалени с 0,66 % (1 хил.лв.) спрямо предходната година.

Измененията в разходите по икономически елементи са следните:

- увеличение на разходите за материали с 116,67 % (7 хил.лв.) и за външни услуги с 23,08 % (18 хил.лв.);

- намаление на другите разходи с 45,83 % (22 хил.лв.).

Финансовите разходи показват спад с 80,00 % (4 хил.лв.).

Приходите от стопанска дейност са увеличени с 103,23 % (96 хил.лв.).

Отчетените нетни приходи от продажби бележат ръст с 80,52 % (62 хил.лв.), както следва: от стоки с 12,50 % (3 хил.лв.) и от услуги с 111,32 % (59 хил.лв.).

Увеличени са приходите от други продажби с 206,25 % (33 хил.лв.).

2.3 Капиталови ресурси

Резултатът от учебната дейност, отразен в „Отчета за приходите и разходите за нестопанска дейност”, е записан в статия „Други резерви” от пасива на Баланса, съгласно т.4.2 от СС 9.

2.4 Препратки към Годишен финансов отчет

Финансовият отчет е изготвен в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството и Националните счетоводни стандарти, утвърдени от Министерски съвет с ПМС № 394/30.12.2015 г., в сила от 01.01.2016 г., изм. ДВ. бр.15 от 19.02.2019 г.

2.4.1 Анализ на имуществената структура

Видове активи и пасиви	2022 г.		2021 г.		изменение	
	хиЛ.ЛВ.	отн.дял	хиЛ.ЛВ.	отн.дял	хиЛ.ЛВ.	%
АКТИВИ						
Дълготрайни активи						
Дълготрайни нематериални активи	712	2,08%	-	0,00%	712	n/a
Дълготрайни материални активи	2 434	7,12%	2 191	6,46%	243	11,09%
Дългосрочни финансови активи	798	2,34%	754	2,22%	44	5,84%
Активи по отсрочени данъци	12	0,04%	13	0,04%	-1	-7,69%
Общо дълготрайни активи	3 956	11,58%	2 958	8,72%	998	33,74%
Краткотрайни активи						
Материални запаси	299	0,87%	320	0,94%	-21	-6,56%
Търговски и други вземания	146	0,43%	201	0,59%	-55	-27,36%
Парични средства	29 700	86,95%	30 407	89,64%	-707	-2,33%
Общо краткотрайни активи	30 145	88,25%	30 928	91,17%	-783	-2,53%
Разходи за бъдещи периоди	56	0,17%	36	0,11%	20	55,56%
ОБЩО АКТИВИ	34 157	100,00%	33 922	100,00%	235	0,69%
ПАСИВИ						
Резерви	31 976	93,61%	32 070	94,54%	-94	-0,29%
Провизии						
Провизии за компенсируеми отпуски	527	1,54%	552	1,63%	-25	-4,53%
Общо провизии	527	1,54%	552	1,63%	-25	-4,53%
Краткосрочни пасиви						
Получени аванси	158	0,46%	118	0,35%	40	33,90%
Задължения към доставчици	64	0,19%	59	0,17%	5	8,47%
Задължения към предприятия от група	76	0,22%	41	0,12%	35	85,37%
Задължения към персонала	24	0,07%	24	0,07%	0	0,00%
Задължения към осигурители	147	0,43%	139	0,41%	8	5,76%
Данъчни задължения	40	0,12%	32	0,09%	8	25,00%
Други задължения	29	0,09%	23	0,07%	6	26,09%
Общо краткосрочни пасиви	538	1,58%	436	1,28%	102	23,39%
Приходи за бъдещи периоди, финансираня	1 116	3,27%	864	2,55%	252	29,17%
ОБЩО ПАСИВИ	34 157	100,00%	33 922	100,00%	235	0,69%

Активите на ВСУ „Черноризец Храбър“ към 31.12.2022 г., спрямо предходната 2021 г., са увеличени с 235 хил.лв., в процентно изражение с 0,69 %.

Дълготрайните (нетекущите) активи формират 11,58 % от общата стойност на активите. Тяхната стойност е увеличена с 33,74 % в края на годината, спрямо предходната, предимно поради увеличаване на дълготрайните нематериални и материални активи. Относителният им дял в структурата на активите се е увеличил с 2,86 %.

Краткотрайните (текущите) активи формират 88,42 % от общата стойност на активите. Те са намалени в стойностно изражение с 2,46 % спрямо 2021 г. Относителният им дял в структурата на активите показва намаление с 2,86 %.

ВСУ „Черноризец Храбър“ финансира основната си дейност със собствен капитал.

Резервите към 31.12.2022 г. формират 93,61 % от общата стойност на пасивите. Стойността им намалява през 2022 г. спрямо отчетената в 2021 г. с 0,29 %. Относителният им дял показва намаление с 0,93 %.

Към 31.12.2022 г. ВСУ няма дългосрочни (нетекущи) пасиви.

Краткосрочните (текущите) задължения в края на 2022 г. формират 3,12 % от общата стойност на пасивите. В стойностно изражение се увеличават с 7,79 %. Относителният им дял показва увеличение с 0,21 %.

Финансиранията по проекти към 31.12.2022 г. формират 3,27 % от общата стойност на пасивите. В стойностно изражение се увеличават с 29,17 %, а като относителен дял с 0,72 %.

2.4.2 Дълготрайни материални активи

(в хил.лв.)

Отчетна стойност	Салдо към 01.01.2022 г.	Придобити активи	Отписани активи	Салдо към 31.12.2022 г.
Машини, производствено оборудване и апаратура	343	-	-	343
Съоръжения и други	4 374	434	58	4 750
Разходи за придобиване на ДМА	289	2	8	283
Общо	5 006	436	66	5 376

(в хил.лв.)

Признати амортизации	Салдо към 01.01.2022 г.	Начислена амортизация	Отписана амортизация	Салдо към 31.12.2022 г.
Машини, производствено оборудване и апаратура	343	-	-	343
Съоръжения и други	2 472	183	56	2 599
Общо	2 815	183	56	2 942

(в хил.лв.)

Балансова стойност	Салдо към 01.01.2022 г.	Салдо към 31.12.2022 г.
Машини, производствено оборудване и апаратура	-	-
Съоръжения и други	1 902	2 151
Разходи за придобиване на ДМА	289	283
Общо	2 191	2 434

2.4.3 Търговски и други вземания

Търговските и други вземания на университета са в размер на 944 хил.лв., както следва:

- Дългосрочни вземания – 798 хил.лв. – по договори за прехвърляне на вземания;
- Краткосрочни вземания – 146 хил.лв., в т.ч.:
 - вземания от клиенти и доставчици по аванси в размер на 9 хил.лв.;
 - други вземания в размер на 137 хил.лв.

2.4.4 Парични средства

Към 31.12.2022 г. ВСУ има налични парични средства в каса, разплащателни и депозитни сметки в лева и валута. Паричните средства във валута се оценяват по заключителния курс на БНБ към датата на годишния финансов отчет.

2.4.5 Дългосрочни и краткосрочни задължения

Към датата на годишния финансов отчет университетът няма дългосрочни задължения, получени заеми и кредити.

Краткосрочните задължения в размер на 1 065 хил.лв., са както следва:

- Провизирани задължения по компенсируеми отпуски в размер на 527 хил.лв., от които 443 хил.лв. за възнаграждения и 84 хил.лв. за осигурителни вноски;
- Задължения към клиенти по аванси в размер на 158 хил.лв., които представляват авансово внесени такси за обучение;
- Задължения към доставчици – 64 хил.лв., платени през м. януари 2023 г.;
- Задължения към предприятия от група – 76 хил.лв., платени през м. януари 2023 г.;
- Задължения към персонала – 24 хил.лв., платени през м. януари 2023 г.;
- Осигурителни задължения – 147 хил.лв., начислени през м.декември 2022 г. и преведени към републиканския бюджет през м. януари 2023 г.;
- Данъчни задължения – 40 хил.лв., свързани с начислени ДДС и данък по ЗДДФЛ през м.декември 2022 г.; начислени за 2022 г. данък печалба и данък върху разходите по чл.204 от ЗКПО. Сумите са преведени към републиканския бюджет съгласно законоустановените срокове.

2.5 Финансов анализ

(в хил.лв.)

№	Показатели:	2022 г.	2021 г.	2022 г. / 2021 г.	
				стойност	процент
1	Финансов резултат	-94	-244	150	61,5%
2	Нетен размер на приходите от продажби	11 438	10 312	1 126	10,9%
3	Собствен капитал	31 976	32 070	-94	-0,3%
4	Пасиви (дългосрочни и краткосрочни)	1 065	988	77	7,8%
5	Обща сума на активите	34 157	33 922	235	0,7%
6	Приходи	11 628	10 531	1 097	10,4%
7	Разходи	11 721	10 776	945	8,8%
8	Краткотрайни активи	30 201	30 964	-763	-2,5%
9	Разходи за бъдещи периоди	56	36	20	55,6%
10	Налични краткотрайни активи (8-9)	30 145	30 928	-783	-2,5%
11	Краткосрочни задължения	1 065	988	77	7,8%
12	Краткосрочни вземания	146	201	-55	-27,4%
13	Краткосрочни финансови активи			0	0,0%
14	Парични средства	29 700	30 407	-707	-2,3%
15	Материални запаси	299	320	-21	-6,6%

Ефективност:					
16	Коеф. на ефективност на разходите (6/7)	0,9921	0,9773	0,0148	1,5%
17	Коеф. на ефективност на приходите (7/6)	1,0080	1,0233	-0,0153	-1,5%
Ликвидност:					
18	Коеф. на обща ликвидност (10/11)	28,3052	31,3036	-2,9985	-9,6%
19	Коеф. на бърза ликвидност (12+13+14)/11	28,0244	30,9798	-2,9553	-9,5%
20	Коеф. на незабавна ликвидност (13+14)/11	27,8873	30,7763	-2,8890	-9,4%
21	Коеф. на абсолютна ликвидност (14/11)	27,8873	30,7763	-2,8890	-9,4%
Финансова автономност:					
22	Коеф. на финансова автономност (3/4)	30,0244	32,4595	-2,4351	-7,5%
23	Коеф. на задлъжнялост (4/3)	0,0333	0,0308	0,0025	8,1%

Показателите за ефективност на приходите и разходите са подобрени спрямо 2021 г. на база увеличаване на приходите с 10,4 %, а на разходите с 8,8 %.

Коефициентът на ефективност на разходите е подобрен с 0,015 пункта.

Коефициентът на ефективност на приходите е подобрен с 0,015 пункта.

Резултатите от анализа на ликвидността показват, че ВСУ е в състояние своевременно и в пълен обем да извършва разплащания по възникнали задължения. Коефициентите през отчетния спрямо предходния период са намалени с 2,9 пункта. За отчетния период текущите активи превишават 28 пъти текущите задължения.

Коефициентът на финансова автономност е намален с 2,4 пункта. Привлеченият капитал през отчетния период се покрива 30 пъти със собствен капитал.

Коефициентът на задлъжнялост показва, че задълженията са само 0,03 лв. спрямо 1 лв. собствен капитал.

2.6 Финансови инструменти, политика по управление на финансовия риск и експозиция към основните групи финансови рискове

При осъществяване на дейността си ВСУ „Черноризец Храбър” може бъде изложен на определени финансови рискове, които оказват въздействие върху неговите резултати. Това са:

- валутен риск;
- ценови риск;
- кредитен риск;
- ликвиден риск;
- риск, свързан с паричния поток.

Управлението на риска се осъществява текущо от ръководството на университета.

Политиката на ВСУ за управление на финансовия риск е консервативна, като главна цел е в хода на обичайната му дейност финансовите ресурси да не бъдат изложени на посочените рискове.

Политиката относно управление на финансовия риск на ВСУ касае способността му да:

- изпълнява задълженията си навременно;
- реализира добра събираемост на вземанията;
- генерира приходи;
- финансира приоритетно ключови инвестиционни проекти;
- да инвестира в рентабилни инвестиции.

Политиката относно управление на финансовия риск на ВСУ отчита влиянието на ключови фактори като:

- междуфирмените вземания и задължения;
- събираемост на вземанията;

- ценова политика;
- търговска политика;
- данъчна политика и ползването на данъчни облекчения;
- плащане на санкции;
- технологичната обеспеченост на университета;
- пазари за реализация на предлаганите услуги;
- конкурентоспособността на университета;
- взаимоотношения с финансово-кредитни институции;
- развитие на международните отношения.

Политиката относно управление на финансовия риск на ВСУ включва следните принципи:

- стриктно спазване на действащото законодателство;
- мониторинг на ключови финансови показатели;
- обезпечаване на мениджмънта с финансово - счетоводна информация за вземане на решения;
- своевременно осигуряване на необходимите финансови ресурси за развитие на университета при възможно най-изгодни условия;
- ефективно инвестиране на разполагаемите ресурси (собствени и привлечени);
- управление на капитала и активите на университета (включително и привлечените капитали);
- финансово обезпечаване на съхранението и просперитета на университета.

2.6.1 Валутен риск

Валутният риск е вид пазарен риск, носещ заплаха за инвестициите или корпоративните паричните потоци в чуждестранна валута, който произтича от възможността за негативни ценови динамики на валутни двойки.

Като гарант за макроикономическата стабилност, България запазва паричния съвет при съществуващото равнище на фиксиран валутен курс от 1,95583 лева за 1 евро до присъединяването на страната към еврозоната.

ВСУ осъществява своята дейност основно на вътрешния пазар. Поради това е изложен на нисък валутен риск, тъй като почти всички операции и сделки са деноминирани в български лева и евро. Известна степен на валутен риск съществува единствено по сключения договор за прехвърляне на вземания в щатски долари, но без това да застрашава дейността на университета.

2.6.2 Ценови риск

Ценовият риск се определя в две направления: по отношение на пазарната конюнктура и по отношение на вътрешнофирмените разходи. Продажната цена трябва да бъде съобразена и с двата фактора, като се цели тя да покрива разходите на университета и да носи определено ниво на печалба. Същевременно с това, цената следва и да не се отдалечава значително от дефинираната на пазара, тъй като това ще рефлектира върху търсенето на услугите.

Управлението на ценовия риск за ВСУ изисква периодичен анализ и коригиране на таксите за обучение съобразно пазарните промени.

На база посоченото по-горе, пазарната конюнктура, както и нивото на вътрешнофирмените ни разходи, към момента на изготвяне на настоящия доклад, оценяме ценовия риск като нисък.

2.6.3 Кредитен риск

При осъществяване на своята дейност ВСУ не използва заемни средства и не е изложен на кредитен риск.

2.6.4 Ликвиден риск

Ликвиден риск възниква при положение, че университетът не изпълни насрещните си задължения, когато те станат изискуеми. Ръководството прилага подход, който да осигури необходимия ликвиден ресурс, за да се посрещнат настъпилите задължения при нормални или стресови условия, без да се реализират неприемливи загуби или да се увреди репутацията на университета.

На база анализа на задълженията на ВСУ, както и съотношението между собствения и привлечен капитал, към момента на изготвяне на настоящия доклад няма ликвиден риск.

2.6.5 Риск, свързан с паричния поток

Рискът, свързан с паричния поток разглежда проблемите с наличните парични средства в университета. Тук от съществено значение е договорната политика, която следва да защитава фирмените финанси, като гарантира регулярни входящи потоци от страна на клиенти, както и навременни плащания на задълженията.

Управлението на риска, свързан с паричните потоци за ВСУ, изисква поддържане на положителна стойност на ликвидността, т.е. готовност за посрещане на текущите задължения.

На база посоченото по-горе и анализа на входящите и изходящите ни парични потоци към момента на изготвяне на настоящия доклад няма риск, свързан с паричния поток.

2.6.6 Други рискове, свързани с влиянието на основните макроикономически фактори:

Очаква се военният конфликт „Русия-Украйна” и свързаните с него икономически санкции и други мерки, предприети от правителствата по света, да имат значителен ефект, както върху местните икономики на отделните страни, така и на глобалната икономика. Вероятно много от предприятията ще бъдат засегнати непряко или ще са изправени пред значителни несигурности по отношение на потенциалното му косвено въздействие, например от потенциални колебания в цените на стоките, цените на енергията, валутните курсове, недостиг на доставки, инфлация и др. На този етап ръководството не е в състояние да оцени надеждно въздействието, тъй като събитията се развиват на ежедневна база, както и че дългосрочното въздействие може също да повлияе на обемите на търговия, паричните потоци, рентабилността и др. Некоригиращите последващи събития не оказват влияние върху оценката на активите и пасивите към датата на баланса. Това се отнася, наред с други съображения, и до оценки, включително обезценка на активи, справедливи стойности и провизии.

Следователно, военният конфликт между Украйна и Русия и свързаните с него санкции към Русия, оценен като некоригиращо събитие за целите на годишните финансови отчети за 2022 г.:

- Не води до преизчисляване на приблизителни счетоводни оценки и справедливи стойности: не се изисква преразглеждане на допускания и параметри в модели за обезценка и оценка по справедлива стойност, тестове за възстановимост на вземания, кредити, дълготрайни активи, материални запаси, отсрочени данъчни активи и други подобни;
- Не води до промяна в класификация (напр. текущи/нетекущи, държани за продажба/търгуване) на активи и пасиви: всякакви съпътстващи промени в намеренията на ръководството на предприятията и договореностите след 31.12.2022 г. не водят до преразглеждане на класификациите на активи и пасиви към 31.12.2022 г.

На база посоченото по-горе, към момента на изготвяне на настоящия доклад, оценяваме другите рискове, свързани с влиянието на основни макроикономически фактори като: ниски рискове.

2.7 Важни събития, настъпили след датата, към която е съставен годишния финансов отчет

Няма настъпили събития след изготвянето на годишния финансов отчет, изискващи оповестяване.

2.8 Политика по опазване на околната среда

ВСУ „Черноризец Храбър“ полага усилия за постигане на непрекъснато подобрене на екологичните показатели и резултатността си спрямо околната среда при осъществяване на дейността си, в предлагането на стоки и услуги.

Основните принципи и приоритети на политиката по опазване на околната среда са:

- оценка влиянието върху околната среда на осъществяваните от университета дейности, предлаганите стоки и услуги;
- съответствие с нормативните изисквания по опазване на околната среда, имащи отношение към дейностите и процесите на университета и техните аспекти;
- спазване на всички нормативни актове и вътрешни разпоредби за опазване на околната среда;
- следене на ключовите характеристики на процесите и дейностите, имащи значимо въздействие върху околната среда и вземане на предпазни мерки срещу потенциално замърсяване на околната среда;
- икономия на енергия, материали и хартия във всички дейности;
- ефективно управление на генерираните отпадъци, намаляването и рециклирането им;
- ангажираността и съпричастността на работещите в университета по отношение на политика за опазване на околната среда;
- обучение и засилване на персоналната отговорност на работещите към опазване на околната среда;
- популяризация на концепцията за „зелена околна среда“ сред персонала, клиентите и доставчиците на университета.

2.9 Научно - изследователска и развойна дейност

Научноизследователската дейност се провежда в съответствие с научната политика на ВСУ и потребностите на обществената практика. Финансирането ѝ се осъществява въз основа на конкретизиран от Академичния съвет план за всяка учебна година.

Научноизследователската дейност във ВСУ „Черноризец Храбър“ се основава на действащите в Република България разпоредби на Закон за висшето образование, Закон за насърчаване на научните изследвания, Закон за развитие на академичния състав и Правилника за приложението му, решенията на Настоятелството на ВСУ, Правилника за устройството и дейността на ВСУ и вътрешноуниверситетските нормативни актове (Наредба № 2 за управлението и организацията на научноизследователската дейност, Наредба № 3 за академичния състав, Наредба № 12 за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ и научна степен „доктор на науките“).

Научноизследователска дейност във ВСУ „Черноризец Храбър“ се осъществява в следните направления:

- Развитие на изследователска и проектна дейност по приоритетни научни направления. Това дава възможност за концентриране на научния потенциал в съответните области и интегриране на усилията на различните професионални направления, насочени към развитие на интердисциплинарни изследвания;
- Практическо използване на Концептуалния модел за трансформация на НИД в университета - идентифициране на научен проблем; формиране на научен екип от учени, докторанти, студенти; разработване на конвертируем и продаваем научен проект/продукт; реализиране на резултатите като научен продукт и като компонент на образователния процес;
- Пазарна ориентация на научноизследователската и консултантска дейност в университета. Изготвена и приета от академичното ръководство е процедура за

договаряне на изследвания по поръчка на потребители. Това осигурява нормативна, правна и административна рамка за регулиране на научно-приложните разработки, консултантски и експертни услуги и за практическо прилагане на новата визия за НИД във ВСУ.

3. Управление и перспективи за развитие

Мисията на ВСУ „Черноризец Храбър” е заявената пред обществото и младите хора отговорност на учредителите и академичния състав университетът да бъде:

- Европейски модел на частното висше образование.
- Изследователски и високотехнологичен тип университет.
- Гъвкав, иновативен и адаптивен към динамиката на пазара на труда и потребностите на обществото.
- Ориентиран към студентите, тяхната професионална пригодност и личностна реализация.
- С висококвалифициран и международно конвертируем собствен академичен състав.
- Отговорен за перманентната реализация на философията „тотално качество”.
- Инициатор и активен субект на институционални, социални и бизнес партньорства за развитие на човешките ресурси, за повишаване на техния образователен и професионален капацитет.

Управлението на ВСУ „Черноризец Храбър” е съобразено със:

- Законите на Република България, уреждащи висшето образование, науката и други, свързани с тях дейности;
- Критериите за институционална акредитация на висшите училища, утвърдени със заповед на Председателя на НАОА;
- Тенденциите и стандартите на Европейското образователно и научно пространство;
- Мисията на ВСУ и спецификата му на частно висше училище.

Целеви задачи на управлението:

Цел: Варненският свободен университет да се утвърди като лидер в разработването и реализацията на нов модел на дейността си, който да стимулира иновациите и предприемачеството като фактор за успешната адаптация към промените на средата и конкурентоспособност на международния образователен пазар. Университетът да продължи утвърждаването си като предпочитана образователна дестинация с акцент върху качествено и практически ориентирано образование и успешната реализация на завършилите. Да утвърждава интегриран подход за генериране на приложими и финансово рентабилни резултати от образователната, научната, художественотворческа дейности и услуги за студентите.

Приоритети на приетата от Настоятелството на ВСУ „Стратегия за развитие през периода 2018 г. - 2022 г.” :

- Промяна на образователния модел за изграждане на съвременни компетенции;
- Решително повишаване на дела и качеството на научните изследвания;
- Приобщаване към Европейското изследователско пространство, работа в мрежи и клъстери;
- Консолидиране на академичния потенциал и изграждане на капацитет за реализация на новия образователен модел и създаване на иновационна екосистема;
- Създаване на високотехнологична среда, базирана на световните научни достижения в съответната предметна област и приложение на съвременните ИКТ и дигитални технологии.
- Създаване на благоприятна среда за публично-частно партньорство и сътрудничество между образователната, научната и стопанска дейности;
- Фокусиране върху създаването и стимулирането на пазари.
- Управление базирано на баланса между пазар - продукт – капацитет - икономически и социален резултат;

- Гарантиране на устойчивост на системата чрез създаване на адекватен, международно конвертируем академичен капацитет, целенасочено осигуряване на необходимите ресурси и управлението им на проектен принцип.

Стратегията обхваща насоки за работа по следните основни направления в дейността на Варненски свободен университет:

- Академична дейност - постигане на диференциация на академичния продукт на ВСУ от неговите конкуренти на база високо качество, практическа приложимост на обучението, иновативност, интернационализация, успешна реализация на обучаващите се;
- Научноизследователска и развойна дейност - изграждане на ВСУ като университет от научноизследователски тип, генериращ научни резултати с положителен финансов ефект за институцията в резултат на практическото им приложение в местната, националната и международната икономика. ВСУ да се утвърди като привлекателна екосистема за научни изследвания и като институция изграждаща изследователи, конкурентоспособни на регионално и европейско ниво;
- Управление и съпътстваща стопанска дейност - устойчиво и ефективно управление на ВСУ, базирано на последователна управленска информация, дефинирани управленски процеси и следващо принципите за финансова рентабилност, което направлява институцията към постигането на мисията и стратегическите ѝ цели;
- Инвестиционна дейност - развиване на добре аргументирана инвестиционна дейност с обоснован положителен финансов ефект за ВСУ, която подпомага постигането на стратегическите цели на институцията;
- Социално-обществена дейност - ВСУ да засили позициите си на отговорен и активен социален партньор, работещ в полза на обществото, превръщайки се в център на знанието на регионално, на национално и международно ниво.

Визия:

- ВСУ ще следва мисията си за по-нататъшно утвърждаване в национален и международен план като институция, съответстваща на обществените потребности и предизвикателствата на Industry 4.0 и Big Data („skills revolution“);
- Ще реализира образователен модел, ориентиран към знания, умения и компетентности, осигуряващи пълноценната реализация на студентите в професионален и личностен план;
- В контекста на рисковете и шансовете за устойчиво развитие на професионалните направления ще оптимизира академичния си профил, ще диференцира конкурентните си предимства и ще се позиционира в области, отговарящи на капацитета и наличието на критична маса от собствени преподаватели;
- Ще работи активно за интеграцията си в националната и регионална образователна, научна и иновационна екосистема и създаване на ефективни партньорства за научни изследвания и художественотворческа дейност;
- Ще реализира устойчиво и ефективно управление, базирано на баланса между пазар - продукт – капацитет - икономически и социален резултат. Акцент на управлението ще бъде проектният подход, основан на ясно дефинирани процеси, персонализирани отговорности и индикатори за измерване на резултатите.

Дата: 04.05.2023 г.

Съставител:

(Румяна Константинова Жекова)

Ръководител:

(доц.д-р Красимир Александров Недялков)

